

Jaarverslag 2023

Depot Margo

ON. 0768.790.623

www.depotmargo.be

Tel. 011 27 27 90

Ginderoverstraat 143

3590 Diepenbeek

DEPOT
Margo

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
2023 in cijfers	4
Terugblik	5
Gratis verdeelde voedseloverschotten	5
Betalende voedingsmiddelen	6
Wintergroenten	6
Onderhoud- en verzorgingsproducten	7
Speciale acties	7
Nieuwigheden	8
Winkel op Wielen	10
Evaluatie experiment	10
Nieuw winkelmoment 2024	10
Lange termijn strategie	10
Toekomstambities	11
Structureel aanbod van aardappelen, wortelen, uien, appels	11
Strategische samenwerking met Voedselbank Limburg	11

INLEIDING

Dit jaarverslag blikt terug op de verschillende stappen die Depot Margo in 2023 gezet heeft om op duurzame wijze een steentje bij te dragen aan de Limburgse armoedebestrijding.

Die veelzijdige armoedebestrijding is enkel mogelijk door de vele gemotiveerde vrijwilligers die zich dagelijks belangeloos inzetten om zo vele mensen, die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden, te ondersteunen en te versterken. En dit alles met specifieke aandacht voor respect en de waardigheid van elk individu.

Met het verkiezingsjaar in het vooruitzicht zijn de politieke partijen volop in campagnemodus waardoor de meest dringende uitdagingen soms op het achterplan lijken terecht te komen. Wel interessant om weten is dat er eind oktober 2023 een wet gestemd werd die elke toekomstige federale regering verplicht om binnen de 12 maanden na haar aantreding een transversaal plan tegen armoede, over alle bevoegdheidsdomeinen heen, op te stellen. Hopelijk zal dit leiden tot een duidelijk stappenplan met meetbare doelstellingen en gerichte maatregelen.

Voor Depot Margo blijven armoedebestrijding, dienstverlening en duurzaamheid bovenaan de prioriteitenlijst staan. Onze Limburgse werking breidt gestaag uit en bereikt, via de verschillende voedselhulp- en armoedeverenigingen, om en bij de 14.000 begunstigden.

Als er na het lezen vragen of suggesties de kop op steken, laat dit dan zeker weten. Het Depot Margo-team staat steeds ter beschikking om extra toelichtingen over de werking te geven.

Veel leesplezier!

“Armoede overwinnen is geen gebaar van naastenliefde. Het is een daad van gerechtigheid”
– Nelson Mandela

Tony Heeren: voorzitter

Linda Bleukx: coördinator

2023 IN CIJFERS

Gratis verdeelde voeding

→ 264.597 kg

Bestellingen

→ 4.251 orders

Voedselhulpverenigingen

→ 60

Bereikte personen

→ 14.000 personen = plusminus 5.400 gezinnen

Lidgemeenten

→ 32

Tewerkstelling

→ 1 vrijwilliger, 3 maatwerkers, 1 operationeel verantwoordelijke,
1 coördinator

TERUGBLIK

2023 werd gekenmerkt door onzekerheid op verschillende fronten, zoals onder andere: het tweede jaar van de oorlog in Oekraïne, het geweld in het Midden-Oosten, de impact van de klimaatverandering, de stijgende voedselprijzen. Dit zijn allemaal evoluties die directe en indirecte gevolgen met zich meebrengen voor onze doelgroep wat zich automatisch reflecteert in de werkingen van de vele Limburgse voedselhulpverenigingen.

Een onderzoek van Test Aankoop toont aan dat de winkelkar op 2 jaar tijd 29% duurder geworden is. Grote uitschieters zijn verse groenten die in één jaar tijd 20% duurder werden. Er zijn hiervoor verschillende oorzaken te vinden zoals: de prijzen van grondstoffen en energie die nog steeds hoger liggen dan voor de start van de oorlog in Oekraïne, de hoge productiekosten en de loonindexering in 2023 van bijna 11%.

Volgens de armoedebarmometer (2023) wordt de armoedekloof steeds dieper en breder en zijn er in Vlaanderen ongeveer een half miljoen mensen die flirten met de armoedegrens. Voor deze groep kan een kleine tegenslag of een onverwachte gebeurtenis 'erop of eronder' zijn omdat ze niet over een buffer beschikken. Zo kan bijvoorbeeld het wegvallen van het sociale energie tarief, in oktober 2023, al voldoende zijn om opnieuw in financiële moeilijkheden te geraken.

Gratis verdeelde voedseloverschotten

In 2023 werd vanuit Depot Margo in het totaal **264.597 kg** voeding gratis verdeeld. Dat cijfer kan onderverdeeld worden in 3 verdeelstromen:

- 1) 235.544 kg werd verdeeld aan de aangesloten voedselhulpverenigingen.
- 2) 15.339 kg werd verdeeld via de pop-up mobiele sociale kruidenier 'Winkel op Wielen'.
- 3) 13.714 kg werd verdeeld aan partners zoals de Voedselbank Limburg en/of sociale distributieplatformen.

In vergelijking met 2022 werd er bij de gratis verdeling van voeding een stijging gerealiseerd van ruim 33 %. Terugblikkend op het aantal verdeelde kilo's sinds 2021 - het jaar dat Depot Margo een zelfstandige vzw werd - werd er bijna een verdubbeling gerealiseerd. Dit komt door de gestage toename van de lidgemeenten, de stijging van het aantal mensen dat recht heeft op materiële hulpverlening, de nood aan gezonde kwalitatief hoogstaande voeding en uiteraard de ruimere bekendheid van het sociaal distributieplatform.

Door die sterke groei dreigt het gevaar van een dermate grote impact op de werking dat die het niet bijhouden kan. Niet enkel de toename van lidgemeenten heeft bijgedragen aan de groei maar zeker ook de toenemende nood aan materiële hulpverlening bij steeds meer werkende en gepensioneerde personen die financieel genoodzaakt zijn om gebruik te maken van de lokale voedselhulpverlening. Dit houdt in dat er doorlopend gewaakt moet worden over de hoogstaande kwaliteit van de producten en dat het aanbod mee moet groeien met het aantal begunstigden. Dit vraagt onder meer voor de nodige aanpassingen aan de infrastructuur, om het grotere aanbod te stockeren, en aan de behoefte van voldoende handen en hoofden om de groeiende instroom en het toenemend aantal bestellingen te verwerken.

Stappen die hiervoor ondernomen werden zijn: de extra inzet van maatwerkers, de uitbreiding van de transportcapaciteit om grotere volumes op te halen, de installatie van een bijkomende koelcel (dankzij de middelen van Vlaanderen Circulair), samenwerking met Voedselbank Limburg in het kader van transport en meer maatwerk (zie verder).

Betalende voedingsmiddelen

Depot Margo gaat uit van het principe dat de voorraad van betalende voedingsmiddelen moet beantwoorden aan de vraag van de doelgroep en de voedselhulpverenigingen. Het motto: "meer op maat, minder op stock" wordt hierbij nagestreefd. Dit gebeurt door vooral in te spelen op de specifieke signalen en behoeften die de voedselhulpverenigingen doorgeven waardoor er zeer gericht op zoek gegaan wordt naar reststromen of waardoor producten aangekocht worden die, via het concept van groepsaankoop, verkocht worden aan de verenigingen.

Het concept van groepsaankoop wint steeds meer aan populariteit en heeft verschillende voordelen. Ten eerste krijgen alle aangesloten voedselhulpverenigingen de eerlijke kans om in te schrijven op een specifiek aanbod waardoor eventuele overschotten vermeden worden. Ten tweede wordt de prijs interessanter bij de aankoop van grotere volumes. Ten derde vermijden de voedselhulpverenigingen tijdverlies met het aanvragen en vergelijken van offertes en maken ze aldus gebruik van het netwerk en de expertise die Depot Margo in huis heeft.

Een aantal lokale besturen heeft in 2023 de federale steun, verkregen ter bestrijding van armoede en de impact van de energiecrisis, volledig overgemaakt aan Depot Margo met de opdracht het bedrag te investeren in producten en voedingsmiddelen die de voedselhulpverenigingen wensen te verdelen. Afgestemd op de uitdelingskalender en de noden van de respectievelijke voedselhulpverenigingen zorgde Depot Margo maandelijks of driemaandelijks voor de gevraagde items. Zo werden de verenigingen niet plots overstelpt met een te grote voorraad en konden ze, verspreid over een langere periode, de gevraagde producten aanbieden aan de eindgebruikers.

Wintergroenten

De categorie wintergroenten bestaat uit: aardappelen, uien, wortelen en appels. De periode voor de verdeling van de wintergroenten loopt van november tot en met april. Tijdens die maanden is er geen aanbod van de groenteveiling. Voor het seizoen 2023-2024 werd een hernieuwde aanpak voor de verdeling van de wintergroenten ingevoerd. Gebaseerd op het aantal begunstigden werd per vereniging een budget toegekend waarvoor men gratis over wintergroenten kan beschikken plus de optie om bijkomend wintergroenten aan te kopen. Deze aanpak blijkt goed te werken maar er wordt steeds gestreefd naar verbeteringen waar mogelijk. Om het aanbod nog maatgerichter te maken ligt nu het voorstel op tafel om tijdens de volgende campagne (2024-2025) het beschikbare budget per vereniging niet te berekenen op basis van het aantal begunstigden maar op basis van de hoeveelheid kilo's voeding die de vereniging het voorbije jaar heeft opgehaald. Dit geeft een accurater beeld van de noden van de hulpverenigingen vergeleken met het aantal begunstigden waarvan de telling steeds een momentopname is.

Onderhoud- en verzorgingsproducten

Het invullen van de basisbehoeften voor hygiëne en onderhoud zijn allesbehalve vanzelfsprekend voor mensen in armoede. Naast de mogelijke medische implicaties kunnen het gebrek aan persoonlijke hygiëne en een onverzorgde leefomgeving leiden tot sociale stigmatisering. Zo wordt men soms negatief beoordeeld en buitengesloten wat kan leiden tot een verminderd gevoel van eigenwaarde en isolatie.

Voor Depot Margo is een evenwichtig assortiment met voldoende keuzevrijheid erg belangrijk, maar het is niet altijd eenvoudig om een goede inschatting te maken betreffende de juiste productkeuze. Sinds 2015 biedt Depot Margo, via haar webshop, kwaliteitsvolle en goedkope producten aan die afkomstig zijn van Goods to Give¹. Goods to Give beschikt over een ruim aanbod waaronder ook producten die niet in het standaard assortiment van Depot Margo voorkomen zoals kleding, speelgoed of klein elektrisch materiaal. Rechtstreekse bestellingen bij Goods to Give dienen in Antwerpen, Brussel of Charleroi opgehaald te worden wat de transportlast zwaar of onmogelijk maakt voor de Limburgse verenigingen. In 2023 zijn gesprekken met Goods to Give van start gegaan om de mogelijkheid te onderzoeken of Depot Margo een bijkomend ophaalpunt van Goods to Give kan worden. Dit zou betekenen dat Limburgse voedselhulpverenigingen, indien zij dat wensen, gebruik kunnen maken van het uitgebreide aanbod van Goods to Give door rechtstreeks bij hen bestellingen te plaatsen en vervolgens de producten op te halen bij Depot Margo. Hopelijk kan dit initiatief, dat kadert in de optimalisatie van de dienstverlening, in 2024 uitgerold worden.

Speciale acties

Menstruatiearmoede

In 2023 werd een themagerichte werking uitgevoerd over menstruatiearmoede in samenwerking met Rebelle vzw. Op verschillende publieke locaties in Limburg staan inzamelboxen waarin mensen menstruatiemateriaal kunnen achterlaten. Het verzamelde materiaal wordt door leerlingen van het buitengewoon onderwijs gesorteerd en verpakt in dozen. Vervolgens wordt het menstruatiemateriaal via Depot Margo verdeeld aan de verenigingen van de lidgemeenten. Dit was een zeer groot succes met als minpunt dat de vraag veel groter is dan het aanbod. Daarom zorgt Depot Margo ervoor dat er naast het gratis aanbod een structureel aanbod is van menstruatiemateriaal dat via de DM-webshop aan verlaagde prijs aangekocht kan worden.

Evaluatie bijeenkomst

Jaarlijks worden alle aangesloten verenigingen uitgenodigd om deel te nemen aan een evaluatiebijeenkomst. Dit evenement is vooral bedoeld om de algemene werking wat nader onder de loep te nemen. Naast een beknopte terugblik wordt er ook naar de toekomst gekeken, de heersende trends en de specifieke plannen die in het vooruitzicht liggen worden besproken. De inspraak van de aanwezigen en de onderlinge uitwisseling van ervaringen worden steeds op prijs gesteld.

¹ G2G zamelt nieuwe non-food producten in bij bedrijven en herverdeelt ze aan sociale organisaties die strijden tegen armoede in België.

Verdeling van kleding

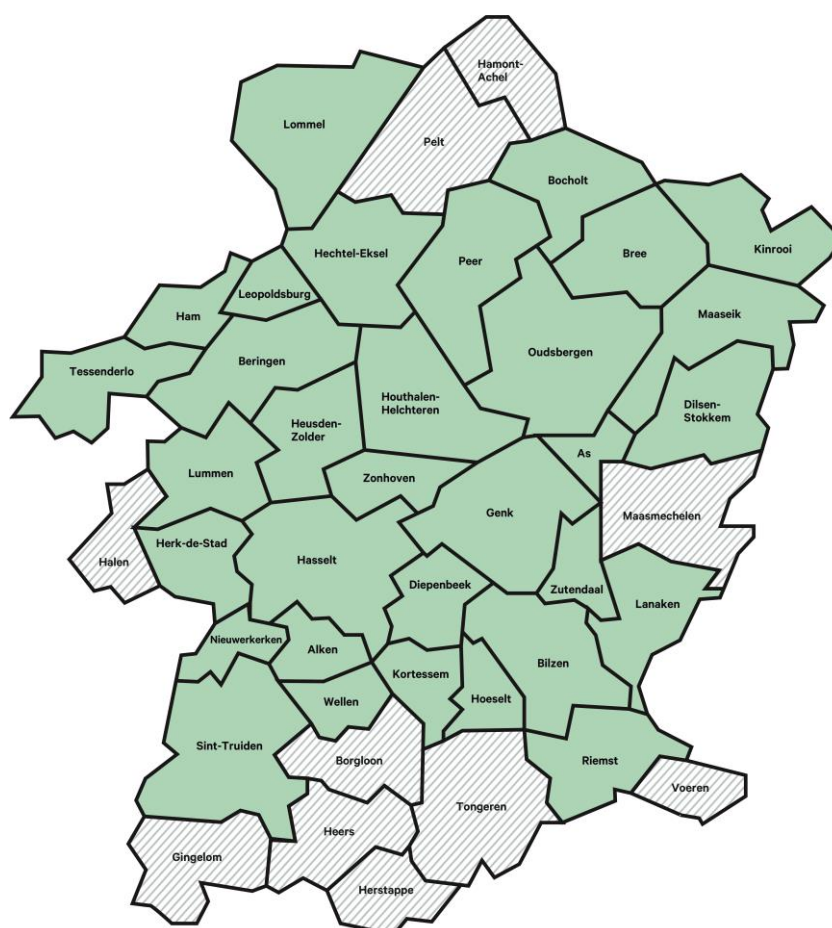
Kleding zit niet in het algemene assortiment van Depot Margo. Maar, dank zij een onverwacht aanbod van Bewel Hasselt, was er de mogelijkheid om een grote lading polo's, hoodies en jassen gratis ter beschikking te stellen. De kleding, die van hoge kwaliteit was, werd met plezier aangeboden en gretig afgenomen door de aangesloten hulpverenigingen.

Nieuwigheden

Nieuwe lidgemeenten

Ook in het voorbije jaar hebben bijkomende Limburgse gemeenten een lidmaatschap met Depot Margo afgesloten. In 2023 werden Genk, Zutendaal, Dilsen-Stokkem, Sint-Truiden en Wellen verwelkomd, wat de teller van het aantal lidgemeenten op 32 zet.

Van het moment dat deze groeispurt helemaal verteerd is zullen de resterende gemeenten actief benaderd worden en een introductie aangeboden krijgen betreffende de werking en dienstverlening van Depot Margo.

TWS-Projects

De letters TWS in TWS-projects staan voor 'Together We are Strong'. TWS-projects zet ondersteuningsprojecten op voor maatschappelijke organisaties. Zij gaan te werk door bedrijven en ondernemers aan te sporen om sociale projecten en goede doelen te ondersteunen. De return voor die bedrijven en ondernemingen uit zich in publiciteit en visibiliteit die bijdraagt aan de naamsbekendheid en herkenbaarheid van de ondernemers. De financiële bijdrage van de ondernemers kan bijvoorbeeld transportnoden invullen. De samenwerking met Depot Margo zal hopelijk in 2024 resulteren in een nieuw voertuig waarmee grotere volumes vervoerd en aldus bijkomende producten aangeboden kunnen worden.

Introductie van quota

Depot Margo is steeds afhankelijk van het aanbod dat er te verkrijgen is. Men mag er echter niet van uitgaan dat elke vereniging continue op het puntje van zijn stoel zit om bij nieuwe aanbiedingen dadelijk aan de slag te gaan met het plaatsen van bestellingen. Dit creëert soms onrust en dat is wat we net willen vermijden. Vandaar de introductie en het gebruik van quota om zoveel mogelijk verenigingen de mogelijkheid te geven de aangeboden producten te bestellen. De invoering van quota geeft een eerlijke kans op herverdeling en stelt elke aangesloten vereniging in de mogelijkheid om bepaalde producten te bestellen.

Experiment huisleveringen

In het najaar werd het startschot gegeven om te experimenteren met huisleveringen. Enerzijds willen we, tegen vergoeding, een bijkomende dienstverlening aanbieden door bestellingen af te leveren bij de voedselhulpverenigingen. Door hen op het gebied van transport te ontlasten komt er voor hen automatisch meer tijd vrij om zich op hun kerntaak te richten. Anderzijds kan de integratie van de huisleveringen met het bestaande transportplan zorgen voor een groter ecologisch profijt. We hopen in 2024, na een evaluatie, het concept structureel te kunnen aanbieden.

WINKEL OP WIELEN

Evaluatie experiment

Het experiment van de Mobiele Sociale Kruidenier, Winkel op Wielen, liep tot juni 2023. Na een evaluatie met de 3 testgemeenten (Riemst, Nieuwerkerken, Bilzen) werd er beslist om de samenwerking te consolideren tot en met 2025. Wat sterk naar voor kwam uit de evaluatie is de laagdrempeligheid van het concept. De doelgroep zet makkelijker de stap naar de hulpverlening en gemeentelijke informatie kan doeltreffender gedeeld worden omdat de gebruikelijke communicatiekanalen niet altijd de doelgroep bereiken. De winkel op wielen heeft bewezen een vindplaats te zijn om outreachend te werken en dat moedigt aan om sterk te blijven inzetten op het sociale luik.

De meerwaarde is dus duidelijk gebleken met positieve feedback van zowel de hulpverlening als de doelgroep. Het succes van deze formule is het belang dat aan de doelgroep gehecht wordt door hun koopkracht te verhogen, de keuzemogelijkheid centraal te stellen en in te zetten op ontmoeting.

Nieuw winkelmoment 2024

In 2023 werd het voortraject gestart om een nieuw winkelmoment te introduceren in Sint-Truiden. Tijdens zo een voortraject is het belangrijk om de juiste mensen rond te tafel te krijgen en het concept inclusief het belang van het sociale luik toe te lichten. Vervolgens wordt de doelgroep geïdentificeerd en op zoek gegaan naar een geschikte locatie. Regelmatige overlegmomenten worden ingelegd om toe te werken naar het eerste winkelmoment. Dit staat in Sint Truiden gepland voor het voorjaar van 2024.

Lange termijn strategie

De verschillende mogelijkheden worden onder het licht gehouden om de dienstverlening te garanderen en om potentiële groei van de winkelmomenten op te vangen. Daarom zal er een lange termijn strategie uitgetekend worden. Dit zal Depot Margo in staat stellen om de Winkel op Wielen in een stabiele structuur te borgen waardoor het concept op bijkomende locaties uitgerold kan worden.

TOEKOMSTAMBITIES

Structureel aanbod van aardappelen, wortelen, uien, appels

Verschillende voedselhulpverenigingen hebben laten weten dat ze het aanbod van de wintergroenten graag het hele jaar door zouden willen verdelen aan de doelgroep. Aan de hand van een bevraging zal er beslist worden hoeveel verenigingen dit wensen en of het haalbaar is om een structureel aanbod gedurende het hele kalenderjaar te realiseren.

Strategische samenwerking met Voedselbank Limburg

In de loop van 2023 kwamen Depot Margo en de Voedselbank Limburg op beleidsniveau in contact met elkaar om te praten over een meer verregaande samenwerking. Het is namelijk een gedeelde ambitie om via de Limburgse voedselhulpverenigingen de mensen in armoede te voorzien van kwaliteitsvolle voeding, hygiëne- en onderhoudsproducten in het kader van de strijd tegen armoede en het tegengaan van voedselverliezen. Uit deze contactname bleek dat beide partijen positief waren om te kijken wat een integratie van de activiteiten zou kunnen inhouden en in hoe ver deze samenwerking zou kunnen gaan.

Om dit te onderzoeken werden een stuurgroep en 2 werkgroepen opgericht om in de eerste fase een oefening te maken rond de mogelijkheden en de hindernissen van een meer geïntegreerde werking. Deze oefening zal in het voorjaar van 2024 afgerond zijn. Als vervolgens blijkt dat zowel het inhoudelijk proces als het relationeel proces goed zitten zal er gestart worden met het opstellen van een businessplan voor het geïntegreerd Limburgs sociaal distributieplatform. Dit businessplan moet een concrete (gedeeltelijke) integratie in de diepte en met focus op de langere termijn uitwerken. Indien alles volgens plan verloopt zal een basisversie hiervan klaar zijn tegen eind juni 2024.

Depot Margo: het sociaal distributieplatform dat mensen meer eigenwaarde geeft.